

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

วันที่รับบทความ : 17/02/2562
วันที่แก้ไขบทความ : 01/02/2564
วันที่ตอบรับบทความ : 16/08/2564

กุลภัส ลือกุลภาวรงค์¹
สิริมา ทองอนสี¹
อารีรัตน์ โมรา¹
ศุจีภรณ์ รุจิรมณี¹
ปิยะมาศ รักษากิจ¹
อัจฉรา คงเย็น¹
ชัยยันต์ ไชยพลู¹
ธวัชชัย ศรีพรงาม^{2,3}
สุปราณี ชอบแต่³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม และทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีจุดมุ่งหมายคือเพื่อแสวงหาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ และแสวงหากลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 404 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวม และ 6 กลุ่มย่อย ที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบถดถอยพหุคูณ ประกอบด้วย วิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด และวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน รวมทั้งการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณที่ใช้ตัวแปรลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย สามารถทำนายในกลุ่มรวมได้ 26.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ทศนคติที่ติดต่อกับพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางเพื่อแสวงหากลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลาที่มีพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบน้อย คือ กลุ่มนักศึกษาเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถเป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติให้กับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา รวมทั้งเป็นการต่อยอดพื้นฐานการวิจัยพฤติกรรมการเรียนในอนาคต

คำสำคัญ: ปัจจัยทางจิตสังคม นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ พฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, อีเมลล์ :
diarymaew@gmail.com

²อาจารย์ ดร. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, อีเมลล์ : kaonida@yahoo.com

³อาจารย์สาขาพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, อีเมลล์ :
supranee_ch1@hotmail.com

Psychosocial Indicators Related to Responsible Learning Behavior of Students from State Universities in Mueang Songkhla District, Songkhla Province

kullaphach Luekullaphawong¹

Sirima Thongonsi¹

Areerat Mora¹

Sujeeporn Rujiramanee¹

Piyamad Raksakit¹

Atchara Kongyen¹

Chaiyan Chaiphool¹

Thawatchai Sripornngam^{2,3}

Supranee Choptang³

Received : 17/02/2519

Revised : 01/02/2021

Accepted : 16/08/2021

Abstract

This research was a study of comparative relationship based on the interactionism model and psychological theories both domestically and internationally. The purposes were to find out factors related to responsible learning behavior and seek a group of students with less responsible learning behavior. The sample was 404 students from state universities in Mueang Songkhla district, derived from quota sampling. The data was collected with questionnaires and analyzed in total group and in 6 subgroups divided by the social biology characteristics of the sample. The statistics used were multiple regression; the general methods are enter method, and stepwise selection and 3-way ANOVA.

The results showed that the responsible learning behavior using the variables of situational factor, psychological traits and psychological states was predicted in the total group at 26.6%. The important predictor sequences were good attitude towards responsible learning behavior, seeing models from friends and achievement motivation, respectively. The students who were found to have lowest responsible learning behavior were male students. The results of this research can be a practical suggestion for the universities or related agencies as guidelines for improving the quality of education of students as well as extending the basis of research on learning behavior in the future.

Keywords: Psychosocial factors, Students from State Universities, Responsible learning behavior

¹ Undergraduate, Community Development, Faculty of Humanities and Social Sciences (Community Development), Songkhla Rajabhat University, E-mail: diarymaew@gmail.com

² Lecturer, College of Innovation and Management, Songkhla Rajabhat University, E-mail: kaonida@yahoo.com

³ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences (Community Development), Songkhla Rajabhat University, E-mail: supranee_ch1@hotmail.com

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษา ถือได้ว่าเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งที่มุ่งพัฒนากำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ การบริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สำหรับการผลิตบัณฑิตซึ่งนับเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาของสถาบันอุดมศึกษา ต้องอาศัยกระบวนการหรือกลวิธีที่มีความสลับซับซ้อนและต้องมีความพร้อมทั้งฝ่ายสถาบันและฝ่ายนักศึกษาเพื่อช่วยให้บัณฑิตพร้อมซึ่งความรู้ความสามารถ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ จึงจะเป็นบัณฑิตที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงหรืออาจกล่าวโดยสรุปว่า บัณฑิตที่ผลิตออกไปจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างน้อย 3 ประการ คือ การเป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพ และคุณค่า การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น มุ่งพัฒนาการ ความเจริญงอกงาม ทางด้านสติปัญญา และความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจบทเรียนที่แปลกใหม่ สนใจความคิดที่มีอุดมการณ์ สนใจเรื่องที่จะนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน และนำไปช่วยสังคมได้ (ภาวิช ทองโรจน์, 2554, หน้า 1)

การเรียนที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของผู้เรียน รวมไปถึงสิ่งที่เรียกว่า ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นผู้มีวุฒิภาวะด้านอุปนิสัย และเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งบุคคลแต่ละคนมีบทบาทที่จะต้องกระทำมากมายในสังคม ถ้าทุกคนรู้จักรับผิดชอบเป็นอย่างดี ก็จะทำให้การกระทำต่าง ๆ ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี (ละม้ายมาศ ครทตต์ และ จรรยา สุวรรณทัต, 2520 อ้างถึงใน กฤตธี สีสมนตรี, 2557, หน้า 3) ทั้งนี้ ความรับผิดชอบ ถือได้ว่าเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งของบุคคล หากคนในสังคมมีความรับผิดชอบก็จะช่วยลดปัญหาของสังคมได้ ขณะเดียวกันหากสังคมมีคนที่ขาดความรับผิดชอบอยู่รวมกันมาก ๆ สังคมนั้นจะเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ซึ่งมีนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ อาทิ ชม ภูมิภาค (2553, หน้า 13) ได้เสนอว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมอันยิ่งใหญ่จะต้องปลูกฝังให้เกิดเป็นคุณธรรมประจำใจของมนุษย์ทุกคน หากทุกคนมีความรับผิดชอบในใจของตนเองแล้ว ปัญหาต่างๆ ของสังคมก็จะลดน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับ ประดิพันธ์ อุปรมัย (2553, หน้า 54) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของความรับผิดชอบไว้ว่าความรับผิดชอบเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญของเด็กเพราะเด็กที่มีความรับผิดชอบในตนเองและมีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น จะส่งผลไปถึงการมีผลการเรียนสูงมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถเป็นผู้นำได้

จากข้อมูลข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในจังหวัดสงขลา โดยใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (Mangnusson, & Endler, 1976 อ้างถึงใน วัชรารมณ์ อมรศักดิ์, 2556, หน้า 11) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบของนักศึกษา และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมหรือปลูกจิตสำนึกในด้านความรับผิดชอบต่อให้มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า มีความรับผิดชอบ ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นต่อไป

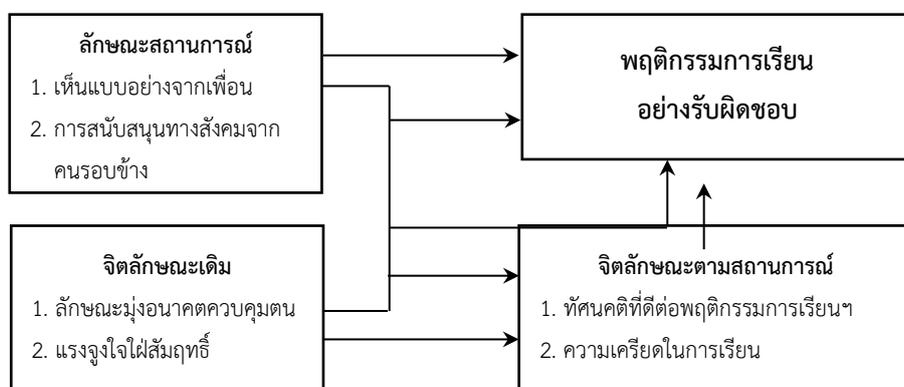
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อแสวงหาตัวทำนายที่สำคัญ และปริมาณการทำนายของสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อแสวงหากลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบในปริมาณที่น้อย และปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของกลุ่มนักศึกษาดังกล่าว

สมมติฐานการวิจัย

ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) ร่วมกับตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบและความเครียดเกี่ยวกับการเรียน) รวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปร สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบได้มากกว่าตัวทำนายจากกลุ่มลักษณะสถานการณ์ หรือกลุ่มจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์อย่างน้อย 5%

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาเพศชายหญิงที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาเพศชายหญิงที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา สำหรับในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควต้า (Stratified Quota Random Sampling) (Kerlinger & Lee, 2000, pp. 9-10) โดยคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวอย่าง 4 ตัวแปร คือ เพศ ศาสตร์สาขาที่เรียน จำนวนมหาวิทยาลัยรัฐ และจำนวนคนในแต่ละมหาวิทยาลัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) เพศ โดยแบ่งขนาดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เพศชายและเพศหญิง 2) จำนวนศาสตร์สาขาที่เรียนประกอบด้วย 2 ศาสตร์ คือ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 3) จำนวนมหาวิทยาลัยรัฐ แบ่งออกเป็น 3 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และ 4) จำนวนนักศึกษาแต่ละศาสตร์สาขาที่เรียน แบ่งออกเป็นศาสตร์สาขาที่เรียนละ 25 คน ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวแปรดังกล่าว 3 ตัวแปร คือ เพศ \times จำนวนศาสตร์สาขาที่เรียน \times จำนวนมหาวิทยาลัยรัฐ \times จำนวนนักศึกษาในแต่ละศาสตร์สาขาที่เรียน จึงมีค่าเท่ากับ $2 \times 2 \times 3 \times 35 = 420$ ตัวอย่าง และเมื่อเก็บจริงได้แบบวัดที่สมบูรณ์มีเนื้อหาคะแนนที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 404 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า มีมาตร 6 หน่วยประกอบทุกประโยค มีจำนวนแบบวัดตัวแปร 5 ประเภท ได้แก่ประเภทที่ 1 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างรับผิดชอบ ประกอบด้วย แบบวัด 1 ชุด ประเภทที่ 2 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านสถานการณ์ประกอบไปด้วย แบบวัด 2 ชุด ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน กับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง ประเภทที่ 3 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านจิตลักษณะเดิม ประกอบไปด้วยแบบวัด 2 ชุด ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประเภทที่ 4 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบไปด้วยแบบวัด 2 ชุด ทักษะคติต่อพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างรับผิดชอบกับความเครียดในการเรียน และประเภทที่ 5 เป็นแบบวัดลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษาประกอบด้วยแบบวัด 1 ชุด ดังนั้นในการวิจัยนี้เครื่องมือในการวัดตัวแปรรวมทั้งสิ้น 8 ชุด และได้นำมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อด้วยสถิติ 1) การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และ 2) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อนั้นรวมอยู่ (Item-Total Correlation) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 คุณภาพของเครื่องมือวัดตัวแปรในงานวิจัย

แบบวัด	จำนวน ข้อ	พิสัย คะแนน	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความ เชื่อมั่น(α)
1. พฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ*	13	13 - 78	4.434 - 8.792	.230 - .691	.87
2. ทักษะคิดที่ติดต่อพฤติกรรมการเรียน*	23	23 - 138	2.494 - 9.310	.295 - .733	.91
3. ความเครียดในการเรียน*	11	11 - 66	3.081 - 6.410	.247 - .579	.74
4. การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน*	12	12 - 72	4.910 - 9.812	.432 - .711	.82
5. การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง*	15	15 - 90	4.739 - 15.135	.265 - .775	.89
6. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	11	11 - 66	3.770 - 11.283	.244 - .695	.84
7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	10	10 - 60	6.351 - 13.387	.360 - .757	.87

หมายเหตุ: * แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อได้จัดทำแบบวัด และแบบวัดมีความสมบูรณ์แล้ว คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดวันเวลาที่เหมาะสมต่อการจัดเก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 1 ถึง 31 สิงหาคม 2561 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บแบบวัดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแล้ว ได้นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำให้อยู่ในรูปของรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีสถิติที่ใช้ 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Enter และ Stepwise โดยวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวม 6 กลุ่ม ที่แบ่งตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) แบ่งตามเพศ คือ กลุ่มเพศชาย และกลุ่มเพศหญิง 2) แบ่งตามเกรดเฉลี่ย คือ กลุ่มระดับเกรดเฉลี่ยน้อย และกลุ่มระดับเกรดเฉลี่ยมาก และ 3) แบ่งตามสาขา คือ กลุ่มที่เรียนสาขาสังคมศาสตร์ และกลุ่มที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three - way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบหากกลุ่มเสี่ยงและถ้าพบผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบโดยใช้ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และจิตตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบขั้นตอนโดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 คือ ชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม (ชุดตัวทำนายที่ 3) และจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ชุดตัวทำนายที่ 4) ประกอบด้วยตัวทำนาย 6 ตัวแปรได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดที่ติดต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ และความเครียดในการเรียน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม

(ตารางที่ 2) ปรากฏว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 ร่วมกับตัวทำนายพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบในกลุ่มรวมได้ 26.6% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าเบต้าเท่ากับ .40, .29 และ .19 ตามลำดับ หมายความว่า นักศึกษายังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบมาก หรือยังมีการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนมาก หรือยังมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก จะยังมีพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบมากตามไปด้วย

ตารางที่ 2 ผลการทำนายพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 3 (ชุดที่ 1 ร่วมกับชุดที่ 2) สถานการณ์ และจิตลักษณะเดิม			ชุดที่ 4 จิตลักษณะตามสถานการณ์			ชุดที่ 5 (ชุดที่ 3 ร่วมกับชุดที่ 4) สถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตตามสถานการณ์			% แตกต่าง
		(1,2,3,4)			(5,6)			(1,2,3,4,5,6)			
		%	ตัว	ค่าเบต้า	%	ตัว	ค่าเบต้า	%	ตัว	ค่าเบต้า	
		ทำนาย	ทำนาย		ทำนาย	ทำนาย		ทำนาย	ทำนาย		
รวม	420	16.9	4, 1, 3	.27, .20, .18	12.4	5	.36	26.6	5, 1, 4	.40, .29, .19	9.7*
เพศชาย	140	9.0	1	.27	10.6	5, 6	.28, .24	22.4	1, 5	.37, .33	11.8*
เพศหญิง	264	27.1	4, 3, 1	.33, .28, .22	13.8	5	.36	32.1	5, 1, 4	.40, .29, .27	5.0*
เกรดเฉลี่ยน้อย	202	24.3	4, 1, 3	.30, .29, .18	13.6	5	.35	33.7	5, 1, 4	.38, .34, .22	9.4*
เกรดเฉลี่ยมาก	202	12.7	4	.32	11.2	5	.32	21.3	5, 1, 4	.40, .25, .17	8.6*
สาขาสังคมศาสตร์	213	24.5	4, 2	.34, .17	10.5	5	.32	27.9	4, 5, 1	.32, .30, .23	3.4
สาขาวิทยาศาสตร์	191	13.4	4	.30	18.5	5, 6	.41, .17	32.9	5, 1	.54, .42	14.4*

หมายเหตุ: ค่าเบต้าทุกตัวมีนัยสำคัญที่ .05 และมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างตั้งแต่ 5.0% ขึ้นไป

ตัวทำนายที่ 1 คือ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

ตัวทำนายที่ 3 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ตัวทำนายที่ 5 คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียน

ตัวทำนายที่ 2 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง

ตัวทำนายที่ 4 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตัวทำนายที่ 6 คือ ความเครียดในการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 6 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 2) ปรากฏว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้สูงสุดในกลุ่มระดับเกรดเฉลี่ยน้อย ทำนายได้ 33.7% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเบต้าเท่ากับ .38, .34 และ .22 ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้สูงรองลงมาในกลุ่มที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์ทำนายได้ 32.9 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนค่าเบต้าเท่ากับ .54 และ .42 ตามลำดับ และตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มระดับเกรดเฉลี่ยมาก ทำนายได้ 21.3% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเบต้าเท่ากับ .40, .25 และ .17ตามลำดับ ซึ่งสามารถแปลผลได้เช่นเดียวกันกับกลุ่มรวม

สำหรับการพิจารณาความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์การทำนายรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 กับเปอร์เซ็นต์การทำนายรวมของตัวทำนายชุดที่ 3 และตัวทำนายชุดที่ 4 พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรม

การเรียนอย่างรับผิดชอบได้มากกว่าชุดตัวทำนยทั้ง 2 ชุดเพียงลำพัง ผลโดยรวมพบว่า มีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันตั้งแต่ 3.4% ถึง 14.4% มีกลุ่มที่แตกต่างตามเปอร์เซ็นต์ที่ตั้งเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 5% ในกลุ่มย่อย 5 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับเกรดเฉลี่ยน้อย กลุ่มระดับเกรดเฉลี่ยมาก และกลุ่มที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์โดยกลุ่มย่อยที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์ มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 14.4 เปอร์เซ็นต์

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตสงขลา จังหวัดสงขลา

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตสงขลา จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะชีวสังคมที่ต่างต่างกัน โดยตัวแปรลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง (ตัวแปรอิสระ) ที่ใช้วิเคราะห์ในส่วนนี้ คือ เพศ เกรดเฉลี่ย และสาขา ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ที่ปรากฏว่าคะแนนของพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว หรือปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง ดังตารางที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ เกรดเฉลี่ยและสาขาที่เรียนที่ต่างต่างกัน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบสามทาง

ตัวแปรตาม	จำนวนคน	ค่าเอฟ							% ทำนย
		เพศ (ก)	เกรด (ข)	สาขา (ค)	(ก×ข)	(ก×ค)	(ข×ค)	(ก×ข×ค)	
พฤติกรรมการเรียนฯ*	404	21.84***	3.63	<1	<1	<1	<1	<1	6.9

หมายเหตุ *p < 0.05, **p < 0.01 และ ***p < .001

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดี่ยว

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยคะแนนของตัวแปรตาม		
		คะแนนสูง	เปรียบเทียบกับ	คะแนนต่ำ
พฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ	เพศ	หญิง= 44.75		ชาย= 41.84

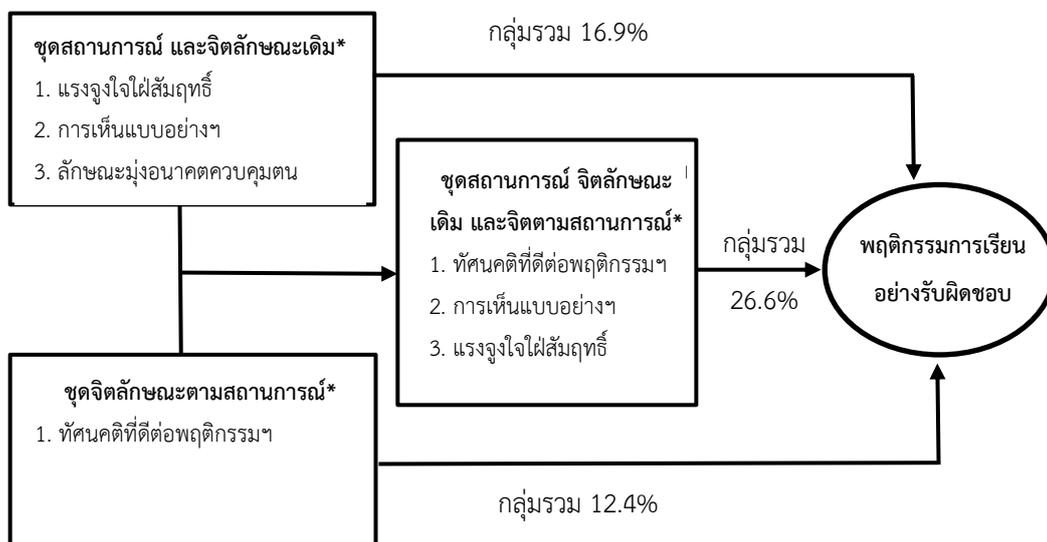
จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า คะแนนพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียง 1 ตัว คือ เพศ (ตารางที่ 3 ตอนที่ 1) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐที่เป็นเพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ

มากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐที่มีเพศชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.75 และ 41.84 ตามลำดับ) (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2) ทั้งนี้ไม่พบว่าคะแนนพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง และสามทางจึงสรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบมาก คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐที่มีเพศหญิง

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ พบว่า อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ ได้ 26.6% (ตารางที่ 2 ภาพที่ 2) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ สถานการณ์ 2 ตัวแปร และจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ ได้ 16.9% และตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ ได้ 12.4% ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 6 ตัวแปรในชุดที่ 5 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 9.7%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่า มีเปอร์เซ็นต์ต่างกันมากกว่า 5% มี 5 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์ มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 14.4 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 2)

ภาพที่ 2 ผลการทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยใช้ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์สมมติฐาน สรุปได้ว่า ตัวทำนายนกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายนจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายนจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 6 ตัวทำนายน สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบได้มากกว่าตัวทำนายนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5% โดยพบใน 5 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มเกรดเฉลี่ยน้อย กลุ่มเกรดเฉลี่ยมาก และกลุ่มนักศึกษาที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์ โดยกลุ่มย่อยที่สำคัญคือ กลุ่มนักศึกษาที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์ มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 14.4 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นการใช้ตัวทำนายนรวม 6 ตัวแปร ในชุดที่ 5 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายนในกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานในกลุ่มรวมและบางกลุ่มย่อย

ในส่วนของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางเพื่อหาความเสี่ยง และปัจจัยเชิงเหตุ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบน้อยกว่ากลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่ต่างกัน ปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มเสี่ยง (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2) คือ กลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบน้อย ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มีเพศชาย

สำหรับปัจจัยเชิงเหตุของนักศึกษากลุ่มเสี่ยง ซึ่งพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ผลการทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายนจิตลักษณะ (ตารางที่ 2) พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบของกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศชาย คือ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบ

อภิปรายผล

สำหรับผลที่พบข้างต้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ทำให้ทราบว่า ตัวทำนายนกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายนจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายนจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบได้มากกว่าตัวทำนายนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงชุดเดียว ซึ่งผลเช่นนี้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวีกาญจน์ เตือนดาว (2547, หน้า 155) ที่พบว่า ตัวทำนายนชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายนชุดจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายนจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบได้อย่างปลอดภัย ทั้ง 3 ด้าน ได้มากกว่าตัวทำนายนชุดใดชุดหนึ่งตามลำพัง โดยพบในรายละเอียดว่า ตัวทำนายนชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายนชุดจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายนจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมเตรียมตัวเพื่อการขับขี้อย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 7.6% ในกลุ่มพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ชมสมก. ที่มีฐานะไม่ดี ทำนายพฤติกรรมขับขี้อย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 7.2% ในกลุ่มรวม และทำนายพฤติกรรมขับขี้อย่างมีมารยาทได้แตกต่าง 6.3% ในกลุ่มรวม นอกจากนี้งานวิจัยที่พบผลในทำนองเดียวกันนี้ อาทิ งานวิจัยของ ธวัชชัย ศรีพรงาม (2547, หน้า 234-238) ไพรินทร์ ชัดิพงษ์ (2553, หน้า 217-221)

ในส่วนของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางเพื่อหาความเสี่ยง และปัจจัยเชิงเหตุ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเรียนอย่างรับผิดชอบน้อยกว่ากลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่ต่างกัน ปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มเสี่ยง (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2) คือ กลุ่ม

นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบน้อย ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มีเพศชาย ซึ่งพบผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติพล ไส้สาม และคณะ (2563, หน้า 90-102) ที่พบว่า กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชายเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องได้รับการพัฒนา

สำหรับปัจจัยเชิงเหตุของนักศึกษากลุ่มเสี่ยง ซึ่งพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ผลการทำนายพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะ และตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ตารางที่ 2) พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบของกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศชาย คือ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของนักศึกษากลุ่มเสี่ยง คือ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ พบผลสอดคล้องกับงานวิจัยในหลาย ๆ งานวิจัยที่พบว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ปรารถนามากตามไปด้วย เช่น พฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง (นิติพล ไส้สาม และคณะ, 2563, หน้า 90-102) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สร้อยทิพย์ ทองมา และคณะ, 2563, หน้า 78-89) พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก (ประสิทธิ์ นิมสุวรรณ, ขวัญเรียม นิมสุวรรณ, ธวัชชัย ศรีพรงาม, และอัมพล ชูสนุก, 2560, หน้า 157) พฤติกรรมจิตสาธารณะเคารพผู้อื่นมาก (วีระชัย คำธร, 2554, หน้า 64) พฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย (ธวัชชัย ศรีพรงาม, 2547, หน้า 251)

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นอีกว่า ปัจจัยทั้งทางด้านสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งผลวิจัยที่พบในครั้งนี้เป็นการสนับสนุนทฤษฎีรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (Magnusson & Endler, 1977, pp.18-21) และทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2543, หน้า 9-16) ที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมคนดีและพฤติกรรมของคนเก่ง โดยที่พฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุมาจากจิตใจที่ติดตัวผู้กระทำโดยตลอด ซึ่งสาเหตุทางจิตใจที่เกิดขึ้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และจิตลักษณะตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงลักษณะทางจิตใจหลายลักษณะที่จำเป็นต่อการเกิดพฤติกรรม และควรมีการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการพัฒนา ซึ่งจิตลักษณะที่สำคัญที่ควรพัฒนา คือ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถกำหนดหัวข้อในการเสนอแนะหรือการพัฒนาแก่นักศึกษาให้มีพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ ได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายเร่งด่วนที่ควรส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบ

โดยปกติแล้วนั้นสิ่งแรกที่น่าพัฒนาต้องการทราบก็คือ กลุ่มนักศึกษาประเภทใดที่มีพฤติกรรมการเรียนอย่างรับผิดชอบน้อยกว่ากลุ่มนักศึกษาประเภทอื่น ๆ เพราะในการพัฒนานั้นไม่สามารถพัฒนากลุ่มนักศึกษาไปพร้อม ๆ กันได้ทั้งหมด จึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายเร่งด่วนหรือกลุ่มนักศึกษาที่มีความสำคัญมาก (มีความ

เสี่ยงต่อพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ) จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีเพศชาย เป็นกลุ่ม
เร่งด่วนที่ควรพัฒนา ก่อน (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2)

2. แนวทางในการพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย

สำหรับแนวทางในการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ
กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษาที่มีเพศชาย พบว่าสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ ควรมีการพัฒนาให้กลุ่มนักศึกษาที่
มีเพศชาย ได้มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน เพราะการมีแบบอย่างที่ดีจะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษากลุ่มเสี่ยงมี
ตัวอย่างในการปฏิบัติตน รวมทั้งเห็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติตนที่เกิดจากพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ
ได้ นอกจากนี้ สิ่งที่ต้องพัฒนาเพื่อเติมในนักศึกษากลุ่มเสี่ยงคือ การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์
เรียนอย่างรับผิดชอบ เพราะตัวแปรทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบเป็นตัวทำนายที่สำคัญ
อีกหนึ่งตัวของพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาที่พบ และจากวิธีการวิจัยที่น่าจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การวิจัยที่ควรทำต่อไป 3
ประการดังนี้

- 1) ควรมีการใช้ตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น ปทัสถานทางสังคม เหตุผลทางจริยธรรม เป็นต้น
เข้ามาในงานวิจัยครั้งต่อไป
- 2) ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ข้อมูลแบบ (Path Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์
ข้อมูลเพื่อหาอิทธิพลของปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ
- 3) ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลองที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ เพราะจะได้นำมาใช้เป็น
หลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมการณ์เรียนอย่างรับผิดชอบ
- 4) ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในกลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ เช่น นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสังกัดเอกชน นักศึกษา
ในวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤติ สีมานตรี. (2557). สถานการณ์ในการเรียนดนตรีและลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์
เรียนดนตรีอย่างรับผิดชอบของเยาวชนในโครงการศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป วิทยาลัยดุริ
ยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชม ภูมิภาค. (2553). เจตคติ. ค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2561, จาก [http://socialscience.igetweb.com/
index.php? mo=3&art=59345](http://socialscience.igetweb.com/index.php?mo=3&art=59345)
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2543). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธวัชชัย ศรีพรงาม. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย**. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นิติพล ไกล่สาม, ปดมพร จันทร์เทพ, พรหมมาศ พรหมพุกษ์, ภัชราภรณ์ ขุนราม, วรวิทย์ แหละปานแก้ว, และ ธวัชชัย ศรีพรงาม. (2563). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของชาวสวนยางพาราพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 6 (1), หน้า 90-102.

ประสิทธิ์ นิมสุวรรณ, ขวัญเรียม นิมสุวรรณ, ธวัชชัย ศรีพรงาม, และอัมพล ชูสนุก. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของชาวบ้านในชุมชนพื้นที่ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 3 (2), หน้า 146-166.

ประดินันท์ อุปรมย์. (2553). **การคิดเชิงบวกเพื่อคุณภาพชีวิต**. ค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2561, จาก http://www.vibhavadi.com/web/health_detail.php?id=399

ไพรินทร์ ชัดธิพงษ์. (2553). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับความฉลาดทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาวิช ทองโรจน์. (2554). **สภาพสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา**. ค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2561, จาก <https://www.naksit.org/hrlearning/index.php?option>

รวิกาญจน์ เตือนดาว. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับซื้ออย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วัชรภรณ์ อมรศักดิ์. (2556). **ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วีระชัย คำธร. (2554). **ปัจจัยเชิงบูรณาการตามประสบการณ์และลักษณะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อ จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รับใช้สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**, 18 (1), หน้า 57-66.

สร้อยทิพย์ ทองมา, ปิยะพร พรหมสาย, ลักษ์สุดา ยี่สุนแสง, วรรัตน์ นวลประสงค์, ประภาศ ม่วงอุ้ม, และ เกรียงศักดิ์ รัฐกุล. (2563). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของชาวบ้านตำบลคูหาใต้ จังหวัดสงขลา. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 6 (1), หน้า 78-89.

Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). **Foundations of Behavioral Research**. (4th ed.). Holt, NY: Harcourt College Publishers.

Magnusson, D., & Endler, N.S. (1977). **Personallity at the Crossroads: Current Issues in Interactionism Psychology**. New jersey: LEA Publishers.